NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea Regulamentului cu privire la expunerile mari, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2019”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Banca Națională a Moldovei
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea Regulamentului cu privire la expunerile mari, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2019” (în continuare – proiectul hotărârii) este elaborat în temeiul art.74 și art.83 lit. e) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Proiectul hotărârii a fost elaborat în contextul obligațiilor asumate de Republica Moldova conform Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, precum și al angajamentului de a asigura alinierea legislației Republicii Moldova în domeniul bancar la acquis-ul Uniunii Europene, în conformitate cu Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (în continuare – PNA 2025-2029). În acest sens, proiectul hotărârii are drept scop alinierea prevederilor Regulamentului nr.109/2019 la cerințele privind expunerile mari prevăzute în Regulamentul (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul UE 2024/1623 (PNA 2025-2029, acțiunea normativă nr.10 din Anexa A aferentă Capitolului 9 „Servicii financiare” Cluster 2 „Piața internă”, termen de realizare – decembrie 2026). De asemenea, prin proiectul hotărârii se urmărește transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2023/2779 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează criteriile de identificare a entităților din sectorul bancar paralel menționate la articolul 394 alineatul (2) din Regulamentului (UE) nr. 575/2013 și a Regulamentului delegat (UE) 2024/1728 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează circumstanțele în care sunt îndeplinite condițiile pentru identificarea grupurilor de clienți aflați în legătură (PNA 2025-2029, acțiunea normativă nr.31 din Anexa A aferentă Capitolului 9 „Servicii financiare” Cluster 2 „Piața internă”, termen de realizare – decembrie 2027).
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul hotărârii urmărește alinierea deplină a regimului expunerilor mari la prevederile Regulamentului (UE) nr. 575/2013. În acest sens, proiectul prevede utilizarea fondurilor proprii de nivel 1 în locul capitalului eligibil ca bază de calcul pentru limita expunerilor mari și stabilește această limită la nivelul de 25% din fondurile proprii de nivel 1 ale instituției de credit. Astfel, limita expunerilor mari va fi raportată la o bază de capital de o calitate superioară.

În cazul expunerilor față de instituții de credit și societăți de investiții, inclusiv față de grupurile de clienți aflați în legătură care includ astfel de entități, proiectul preia tratamentul prevăzut la art. 395 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, potrivit căruia limita aplicabilă este de 25% din fondurile proprii de nivel 1 ale instituției de credit sau echivalentul a 150 milioane EUR, luându-se în considerare valoarea cea mai mare. Totodată, proiectul nu valorifică opțiunea prevăzută de Regulamentul (UE) nr. 575/2013 pentru stabilirea unui prag sub 150 milioane EUR. De asemenea, proiectul introduce noțiunea de „entitate din sectorul bancar paralel” și stabilește tratamentul aplicabil expunerilor față de aceste entități. Totodată, sunt introduse prevederi specifice privind expunerile față de instituțiile globale de importanță sistemică (G-SII), în conformitate cu cerințele Regulamentului (UE) nr. 575/2013. Suplimentar, proiectul hotărârii detaliază aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit în scopul calculării limitelor aferente expunerilor mari și reglementează aplicarea metodei substituției în cazul acordurilor de răscumpărare tripartite. În acest sens, sunt definite acordurile de răscumpărare tripartite și sunt stabilite condițiile de aplicare a tratamentului alternativ al expunerilor aferente acestora, în conformitate cu prevederile Ghidului ABE/GL/2021/01. Totodată, la elaborarea proiectului s-a ținut cont de inițiativele paralele de armonizare a cadrului normativ național cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul bancar. Astfel, terminologia utilizată în proiectul hotărârii este corelată cu cea din proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (aspecte aferente activității băncilor), cu nr. unic 547/MF/BNM/2026, înaintat spre promovare în cadrul Guvernului, care prevede substituirea noțiunii de „bancă” cu cea de „instituție de credit”, precum și definirea noțiunilor de „instituție de importanță sistemică globală (G-SII)” și „instituție de importanţă sistemică globală din afara UE (G-SII din afara UE)”.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Proiectul hotărârii a fost elaborat în scopul alinierii cadrului normativ național la cel aplicabil în Uniunea Europeană.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Nu este aplicabil
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Nu este aplicabil
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Proiectul va determina perfecționarea reglementărilor interne prin alinierea la cadrul normativ UE aferent expunerilor mari.
4.4. Impactul social
Nu este aplicabil
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil

Atenţie! Se interzice deţinerea, sustragerea, alterarea, multiplicarea, distrugerea sau folosirea acestui document fără a dispune de drept de acces autorizat.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul hotărârii este elaborat în contextul executării angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și are drept scop continuarea acțiunilor normative de armonizare a legislației naționale la cadrul normativ al Uniunii Europene.

În acest context, potrivit prevederilor art.31 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr.100/2017), au fost elaborate tabele de concordanță, după cum urmează:

1) Tabel de concordanță la Regulamentul nr. 575/2013 (Partea a patra „Expuneri mari", art. 387-403);
2) Tabel de concordanță la Regulamentul delegat (UE) 2023/2779;
3) Tabel de concordanță la Regulamentul delegat (UE) 2024/1728.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul urmărește alinierea cadrului normativ național la cerințele Uniunii Europene privind expunerile mari. Totodată, în scopul limitării riscurilor de concentrare a expunerilor și al reducerii riscurilor asociate expunerilor în lei moldovenești atașate la cursul valutei străine, proiectul menține cerințele prudențiale naționale suplimentare prevăzute la pct. 19 și 21 din Regulamentul nr. 109/2019, cu modificarea bazei de calcul a limitelor prevăzute la pct. 21, după cum urmează:

- limita de 30% din portofoliul total al creditelor și angajamentelor condiționale pentru suma agregată a expunerilor din credite care reprezintă, după mărime, primele zece expuneri față de clienți sau grupuri de clienți aflați în legătură;
- limita de 30% din fondurile proprii de nivel 1 pentru suma agregată a expunerilor în lei moldovenești atașate la cursul valutei străine față de persoanele fizice, inclusiv cele care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate, dintre care expunerile, altele decât cele ipotecare, nu pot depăși 10% din fondurile proprii de nivel 1.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii urmează a fi supus consultării publice, prin plasarea pe pagina web a Băncii Naționale a Moldovei (www.bnm.md), la compartimentul „Legislație", rubrica „Transparența decizională". Ca urmare a propunerilor și obiecțiilor părților interesate se va întocmi sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul hotărârii.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre, însoțit de tabelele de concordanță, se vor expedia Centrului de Armonizare a Legislației în vederea efectuării expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, conform prevederilor art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017.

Totodată, în temeiul prevederilor art.11 alin.(3^3) din Legea nr.548/1995, se va solicita o opinie cu caracter consultativ din partea Ministerului Justiției.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul hotărârii este corelat cu prevederile actelor normative în vigoare, aflate în conexiune, iar modificările propuse nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actelor normative în vigoare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea prevederilor proiectului va fi asigurată de către instituțiile de credit, iar Banca Națională a Moldovei va monitoriza respectarea acestora în cadrul exercitării atribuțiilor sale de supraveghere prudențială. Se propune ca hotărârea să intre în vigoare la 31 decembrie 2027, cu excepția prevederilor referitoare la instituțiile globale de importanță sistemică (G-SII), entitățile din sectorul bancar paralel și limita suplimentară de 150 milioane EUR, care vor intra în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Atenţie! Se interzice deţinerea, sustragerea, alterarea, multiplicarea, distrugerea sau folosirea acestui document fără a dispune de drept de acces autorizat.